

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.779/2016/3. szám

A tanács tagjai: . Pethőné dr. Kovács Ágnes a tanács elnöke

. Vezekényi Ursula előadó bíró

. Farkas Attila bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Gondola Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Gondola Zsolt Zoárd ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Tatár László Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Tatár László ügyvéd

A per tárgya: jognyilatkozat pótlása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.695/2015/6. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Debreceni Törvényszék 3.G.40.080/2015/10-I. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 6.350 (hatezer-háromszázötven) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a felperes által le nem rótt 70.000 (hetvenezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes a J-B M Betéti Társaság (a továbbiakban: bt.) beltagja, üzletvezetője, képviselője, míg az alperes a bt. kültagja. A bt. társasági szerződése szerint mindkét tag vagyoni betétje 450.000 - 450.000 Ft, a felperest a szavazatok és a nyereség 99 %-a illeti meg.
- [2] A felperes 2015. február 13-ára, 2015. március 13-ára, majd 2015. május 22. napjára összehívta a bt. legfőbb szervét abból a célból, hogy a társaság létesítő okirata a Polgári Törvénykönyvről szóló

2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezéseinek megfelelően módosításra kerüljön. Az alperes a 2015. május 22-i tagok gyűlésén megjelent, a társasági szerződés Ptk.-nak megfelelő módosításában azonban a tagok megállapodni nem tudtak.

- [3] Az alperes 2015. március 18-án a bt.-vel szemben törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezett.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [4] A felperes pontosított keresetében a 2015. május 22-i tagok gyűlésére előterjesztett társasági szerződés módosítás tekintetében az alperes aláírásának, illetve jognyilatkozatának pótlását kérte, hivatkozva a Ptk. 1:5 § (1) bekezdésében írtakra.
- [5] Előadta, azzal, hogy az alperes a szavazati és a nyereségfelosztási arányok megváltoztatásához kötötte a Ptk.-nak megfelelő tartalmú társasági szerződés szavazatával történő elfogadását, a létesítő okirat módosításának aláírását, jogellenesen arra akarja kényszeríteni őt, hogy a bt. fennmaradása érdekében a társasági szerződés gazdasági érdekeivel ellentétes módosítását elfogadja.
- [6] A felperes szerint az alperes a magatartásával, különös méltánylást igénylő felperesi magánérdeket sért, amely érdeksérelem más módon mint az alperesi jognyilatkozat pótlásával nem hárítható el.
- [7] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Utalt egyebek mellett arra, hogy a joggyakorlat értelmében a bíróság szerződéskötési akaratot nem pótolhat (BH2013.70), illetve a szerződéskötés megtagadása nem minősül joggal való visszaélésnek.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [8] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Jogi álláspontja szerint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 5. § (1) és (3) bekezdése nem alkalmazható, a jognyilatkozat ítélettel történő pótlása az adott tényállás mellett nem lehetséges. A bíróság a társasági jogviszonyokba, közvetlenül ilyen módon nem avatkozhat be. Az elsőfokú bíróság utalt többek között a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 9. §-ában, 18. §-ában, illetve 93. §-ában írtakra is.
- [9] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [10] Az ítéletábrát rámutatott: a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatályba lépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (a továbbiakban: Ptké.) 12. §-ában írtakra tekintettel, a perbeli jogvitára nem a régi Ptk. illetve a Gt. rendelkezései az irányadók. A felperes keresete ugyanis egyértelműen a 2015. május 22-i tagok gyűlésének napirendi pontját képező társasági szerződésmódosítás elfogadásához szükséges alperesi nyilatkozat, illetve a társasági szerződést módosító okirat aláírásának pótlására irányul. A másodfokú bíróság

kifejtette, ugyan a Ptk. rendelkezéseit kellett alkalmazni, azok azonban a korábban hatályos jogszabályok, így a régi Ptk. vonatkozó rendelkezéseitől tartalmilag nem térnek el, a korábbi jogszabályok rendelkezése alapján kialakult joggyakorlat emiatt változatlanul irányadó.

- [11] A másodfokú bíróság jogi álláspontja szerint a Ptk. 1:5 § (2) bekezdése alkalmazásának feltételei e joggyakorlat tükrében hiányoznak. Hivatkozva a Ptk. 3:143 § (4) bekezdésében, illetve a 3:19 § (3) bekezdésében írtakra leszögezte, hogy bt. esetén a társasági szerződés módosításához valamennyi tag egyhangú határozata szükséges. A szerződéses akarat pótlása pedig nem lehetséges bírósági ítélettel.
- [12] Az ítélőtábla utalt arra is, a Ptké. 12. § (1) bekezdése nem kötelezi a betéti társaság tagjait a szerződés módosítására, hiszen nem kötelesek a társaságot a Ptk. hatálya alá helyezni. Ennek elmaradásának végső jogkövetkezménye a társaság jogutód nélküli megszűnése.
A szavazati arányok és a nyereségfelosztás szabályainak megváltoztatására irányuló alperesi törekvés a felek közötti alku folyamat része.
- [13] Az ítélőtábla megítélése szerint az alperes magatartása joggal való visszaélésként nem értékelhető. A tagokat együttműködési kötelezettség terheli, kölcsönösen egyeztetve egymás érdekeit szem előtt tartva kötelesek eljárni.
- [14] A másodfokú bíróság végül arra mutatott rá, hogy a Ptk. 3:4 § (1) és (2) bekezdésében írtakra tekintettel nem ütközik a Ptk. rendelkezésébe, ha a tagokat nem a vagyoni hozzájárulás arányában illeti meg a szavazati jog, illetve a nyereséghez fűződő jog.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [15] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és keresetének megfelelő határozat meghozatalát kérte. Állította, a jogerős ítélet sérti a Ptk. 1:5 §-ában, illetve a Ptké. 12. §-ában írtakat.
- [16] A felperes egyetértve azzal, hogy a perbeli jogvita a Ptk. alapján bírálendő el, arra hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság az új jogszabályi környezetet, a Ptké. 12. §-ában szabályozott szerződésmódosítási kötelezettséget nem megfelelően értékelte. Olyan bírói gyakorlatra alapította jogértelmezését, amely a szerződő felek saját akaratuk szerinti kötelelem létrehozásával kapcsolatosak. Az adott tényállás mellett azonban a szerződés módosítása nem a tagok szuverén döntésén alapszik. A felperes téves álláspontnak tartotta, hogy a Ptk. hatálya alá helyezéséről szóló döntés során bármely tag aláírásának megtagadása, a szerződés megszüntetése egyik módjának lenne tekintendő. Hangsúlyozta, az alperes egy jogszabályi előírás folytán fennálló szerződésmódosítási kötelezettséget arra kíván felhasználni, hogy

újra szabályozásra kerüljön a tagok egymás közötti jogviszonya.

- [17] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [18] A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján és azt a felülvizsgálati kérelemben felhozott indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek.
- [19] A Kúria egyetértett, a Ptké. 12. §-ának a másodfokú bíróság általi értelmezésével. A Ptké. 12. § (1) és (2) bekezdés a) pontja a 2014. március 15-e előtt bejegyzett, vagy bejegyzésüket kérő gazdasági társaságok tagjai kötelezettségévé tette, hogy a társaság létesítő okiratát a Ptk.-nak megfelelően módosítsák, bt. esetén ezen kötelezettség teljesítésének végső határidejét 2015. március 15-én határozta meg. A Ptké. 12. § (3) bekezdése rögzítette azokat a szerződéses rendelkezéseket, amelyek bár ellentétesek a Ptk. szabályaival, mégsem teszik szükségessé a szerződés módosítását. A perbeli társaság létesítő okiratának azonban vannak olyan pontjai, amelyek módosítása elkerülhetetlen ahhoz, hogy a társaság a Ptk.-nak megfelelő létesítő okirattal rendelkezzen. A Ptké. hivatkozott előírásaiból nem következik, hogy a Ptk.-nak megfelelő szerződésmódosítás során csak azon szerződéses rendelkezések módosítására kerülhet sor, amelyek a Ptk.-val ellentétesek. A társaság tagjai egyéb kérdésekben is módosíthatják a létesítő okiratot.
- [20] A másodfokú bíróság helyesen utalt arra, hogy a Ptké. szabályaiból nem vezethető le, hogy a felek akarata ellenére is a társasági szerződés módosítandó, továbbá, hogy a módosítás során ne kellene betartani bt. esetén az egyhangúság követelményét. Mind a Gt. 93. §-ának (5) és (6) bekezdése, mind a Ptk. 3:143 § (4) és (5) bekezdése előírja, hogy a bt. társasági szerződését csak valamennyi tag egyhangú határozatával lehet módosítani és a módosítást valamennyi tagnak alá kell írnia. A Ptk. hatálya alá helyezkedés tekintetében a bt. tagjainak diszkrécionális jogköre annak eldöntése, hogy a Ptk. szabályai szerint tovább kívánnak-e működni, tudják-e érdekeiket egyeztetni, avagy döntenek a társaság jogutód nélküli megszűnéséről, ennek hiányában pedig vállalják-e annak jogkövetkezményét, hogy a társaság megszűntnek nyilvánításra, és az azzal együtt járó kényszertörlési eljárás lefolytatását követően jogutód nélküli törlésre kerül.
- [21] A Ptk. 1:5 §-a a régi Ptk. 5. §-ának tartalmával egyezően - a példálózó feltételeket mellőzve - tiltja a joggal való visszaélést. A Ptk. törvényi indokolása hangsúlyozza, hogy a jognyilatkozatnak bírósági ítélettel történő pótlása erőteljes beavatkozás a magán autonómiába, ezért arra csak végső lehetőségként kerülhet sor. Az indokolás külön is kitér rá: a Ptk. szelleme szerint is helyes,

hogy a bírói gyakorlat kizártnak tekinti a joggal való visszaélés lehetőségét, pl. szerződéskötés, vagy szerződésmódosítási nyilatkozat megtagadása esetén. Ez az álláspont az adott speciális tényállás mellett is irányadó, amikor jogszabályi rendelkezés írja elő a bt. társasági szerződésének módosítását. Nem tekinthető a felperes különös méltánylást érdemlő magánérdekét sértőnek, joggal való visszaélést megvalósító magatartásnak az alperes azon akarata, jognyilatkozata, hogy saját érdekeire is figyelemmel, csak meghatározott feltételekkel hajlandó a társasági szerződést módosító okiratot aláírni.

- [22] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [23] A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, így a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségének megfizetésére. Ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alkalmazásával, a 4/A. § (1) bekezdése folytán ÁFA-val növelten állapította meg a Kúria. A felperes személyes költségmentessége miatt le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték a költségmentesség alkalmazásáról, a bírósági eljárásban szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az államot terheli.
- [24] A Kúria a döntését tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2017. május 18.

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, Dr. Vezekényi Ursula sk. előadó bíró, Dr. Farkas Attila sk. bíró